

Computer Programming I: การเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ I

โครงสร้างภาษาซี ตัวแปร และการแสดงผลอย่างง่าย

อ.ดร.ปัญญานต์ อ้นพงษ์

ภาควิชาคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

aonpong_p@su.ac.th

ทบทวนครั้งที่แล้ว

- จากการเรียนชั่วโมงที่แล้ว เราได้ทำโจทย์เพื่อเพิ่มทักษะการเขียนโฟลวชาร์ต และซูโดโค้ดในลักษณะต่างๆมาแล้ว สิ่งที่น่าจะทำได้แก่
  - โจทย์ที่จะได้เจอจะมีความหลากหลาย แต่ถ้าฝึกทำโจทย์ใหม่ ๆ ไปเรื่อย ๆ จะพบว่า จำนวนของรูปแบบของโจทย์นั้นมีจำกัด เมื่อนักศึกษาได้ทำถึงระดับหนึ่งจะรู้สึกว่าย่อยว่าโจทย์เริ่มซ้ำไปมา
  - ได้ยกตัวอย่างโจทย์และเทคนิคที่อาจได้ใช้งานในอนาคต

Outline

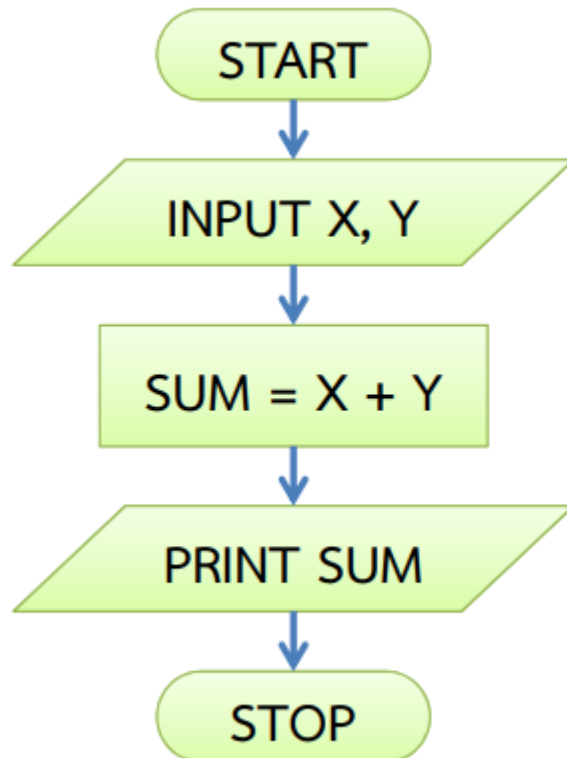
- ความสัมพันธ์ของฟลอชาร์ต ซูโดโค้ด และภาษาคอมพิวเตอร์
- ภาษาซีกับการเขียนโปรแกรม
- การเริ่มต้นและจบโปรแกรม
- ตัวแปร
- ค่าคงที่ในภาษาซี
- การแสดงผลอย่างง่าย

ความสัมพันธ์ของโฟลวชาร์ต ซูโดโค้ด และภาษาคอมพิวเตอร์

- เราได้เรียนรู้วิธีการเขียนโฟลวชาร์ตและซูโดโค้ดไปแล้ว สิ่งเหล่านี้สามารถทำได้โดยไม่ต้องรู้ภาษาคอมพิวเตอร์
- สิ่งเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญของการเริ่มต้นเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์
- ถ้ากำหนดลำดับขั้นตอนวิธีการออกมาได้ไม่ชัดเจนพอ เราจะเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ไม่ได้
- โฟลวชาร์ตจะเข้าใจได้ง่ายที่สุด แต่แปลงเป็นภาษาคอมพิวเตอร์ยากกว่าซูโดโค้ด และยังต้องใช้พื้นที่ในการเขียนมาก
- ซูโดโค้ดแปลงเป็นภาษาคอมพิวเตอร์ได้ง่ายกว่า เขียนได้เร็วกว่า

ความสัมพันธ์ของโฟลวชาร์ต ชูโตโค้ด และภาษาคอมพิวเตอร์

- เริ่มจากโฟลวชาร์ตและชูโตโค้ดง่าย ๆ ก่อน โจทย์ข้อนี้เราเคยเห็นมาก่อนบ้างแล้ว

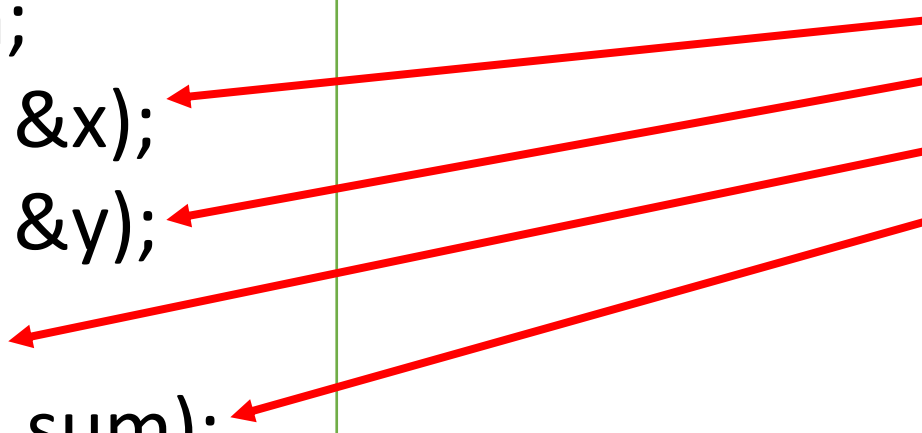
```
START
READ X
READ Y
COMPUTE SUM = X + Y
PRINT SUM
STOP
```

ความสัมพันธ์ของโฟลวชาร์ต ซูโดโค้ด และภาษาคอมพิวเตอร์

- ถ้าเปลี่ยนเป็นโค้ดในภาษาซี

```
#include <stdio.h>
void main(){
    int x, y, sum;
    scanf("%d", &x);
    scanf("%d", &y);
    sum = x+y;
    printf("%d", sum);
}
```

```
START
READ X
READ Y
COMPUTE SUM = X + Y
PRINT SUM
STOP
```


ความสัมพันธ์ของโฟลวชาร์ต ซูโดโค้ด และภาษาคอมพิวเตอร์

- ถ้าเปลี่ยนเป็นโค้ดในภาษาซี

```
#include <stdio.h>
void main(){
    int x, y, sum;
    scanf("%d", &x);
    scanf("%d", &y);
    sum = x+y;
    printf("%d", sum);
}
```

?

```
START
READ X
READ Y
COMPUTE SUM = X + Y
PRINT SUM
STOP
```

ความสัมพันธ์ของฟลอชาร์ต ซูโดโค้ด และภาษาคอมพิวเตอร์

- ย้อนกลับไปเมื่อสัปดาห์แรก เราได้พูดถึงการคำนวณว่าจำเป็นต้องใช้หน่วยความจำในการคิด
  - ส่วนแรก ต้องจำให้ได้ว่าการ $+$, $-$, $*$, $/$, $%$ และอื่น ๆ มีขั้นตอนวิธีการอย่างไร
  - ส่วนที่สอง สมมติ เวลาเรานำเลขสองตัวมาบวกกัน เช่น $5+2$ เราต้องนำ 5 ไว้ในใจแล้วนับนิ้วต่อ การนำ 5 ไว้ในใจและการนับนิ้วนี้แหละคือการใช้ความจำ
  - ถ้าจำไม่ได้ว่าจะเอาเลขอะไรมาบวกกัน เราก็จะบวกมันไม่ได้
- ทั้งหมดที่กล่าวมา คอมพิวเตอร์ก็เช่นกัน
  - คอมพิวเตอร์มี CPU สำหรับการคำนวณ และจำเป็นต้องใช้ RAM เพื่อเป็นหน่วยความจำ

การจดจำของคอมพิวเตอร์

- แบ่งเป็น 2 ส่วน

1. ส่วนจดจำวิธีการทำงาน

ส่วนนี้เป็นส่วนที่เราต้องเรียกใช้ด้วยทุกครั้ง นั่นคือ `#include <stdio.h>` ส่วนนี้จะทำหน้าที่บอกวิธีการนำข้อมูลเข้าและแสดงผลอย่างง่ายที่เราต้องใช้ในการเรียนตลอดเทอมนี้ คำสั่งนี้เปรียบได้กับการอ่านหนังสือและเขียนหนังสือของเราที่เราจะต้องจำตัวอักษรและวิธีการอ่านและเขียนให้ได้

2. จดจำข้อมูลในการคำนวณ

อย่างที่คุยกันไปก่อนหน้านี้ว่าเราต้องจำตัวเลขให้ได้ก่อนจึงจะสามารถคำนวณได้ คอมพิวเตอร์ก็เช่นกัน แต่ไม่ใช่ว่าอยู่ๆ คอมพิวเตอร์จะสามารถจดจำข้อมูลทุกอย่างได้เลย ก่อนจะให้คอมพิวเตอร์ทำอะไร เราต้องทำการจองพื้นที่หน่วยความจำก่อน ซึ่งในการจองพื้นที่ก็จะต้องนิยามค่าที่มันจะต้องจำให้มันด้วย

`int x, y, sum;` บรรทัดนี้จึงหมายถึงตัวแปร 3 ตัวที่คอมพิวเตอร์จะต้องจำ ซึ่งมีประเภทเป็น `int` (เดี๋ยวจะคุยกันในภายหลัง)

ความสัมพันธ์ของโฟลวชาร์ต ชูโดโค้ด และภาษาคอมพิวเตอร์

- ถ้าเปลี่ยนเป็นโค้ดในภาษาซี

```
#include <stdio.h>
void main(){
    int x, y, sum;
    scanf("%d", &x);
    scanf("%d", &y);
    sum = x+y;
    printf("%d", sum);
}
```

จะอ่านจะเขียน ต้องรู้ภาษา

จองพื้นที่ในหน่วยความจำ (ไม่มีในชูโดโค้ด)

```
START
READ X
READ Y
COMPUTE SUM = X + Y
PRINT SUM
STOP
```

ความแตกต่างของโฟลวชาร์ต ซูโดโค้ด และภาษาคอมไพเตอร์

- โฟลวชาร์ตและซูโดโค้ดเป็นตัวบอกลำดับวิธีการทำงาน (อัลกอริทึม) ไม่จำเป็นต้องเกี่ยวกับคอมไพเตอร์ก็ได้
  - ไม่ต้องการอธิบายการจำและทักษะ (int x,y,sum; #include<stdio.h>) อยู่ในนั้นก็ได้
- ภาษาคอมไพเตอร์ (ในที่นี้ ภาษาซี) เป็นตัวที่ใช้บอกคอมไพเตอร์ว่าควรทำงานอย่างไร จึงต้องการความชัดเจน
  - เพราะเหตุนี้จึงต้องการอธิบายการจำและทักษะให้กับคอมไพเตอร์ด้วย เพื่อให้เครื่องคอมไพเตอร์ของเราเข้าใจมันได้

การจดจำค่าในภาษาซี (Memory)

- ส่วนจดจำเรื่องทักษะมักจะไม่ค่อยมีความเปลี่ยนแปลงในระดับนี้ คำสั่งที่ใช้บ่อย (ทุกโปรแกรมที่เขียนในรายวิชานี้) ได้แก่

```
#include <stdio.h>
```
- คำสั่งอื่นก็พอมีบ้างเช่นกัน เช่น `math.h` เป็นต้น แต่เราจะไม่พูดถึงในตอนนี้นี้
- สิ่งที่มีปัญหาเพราะมีรายละเอียดจุกจิก คือส่วนจดจำเกี่ยวกับตัวแปร
  - นักศึกษาจะต้องระบุนิคมของตัวแปรให้เหมาะสมกับการใช้งาน
  - จุดนี้ต้องอาศัยทั้งความเข้าใจและความชำนาญ

ตัวแปร (Variable)

- ตัวแปร คือ สิ่งที่ใช้เก็บข้อมูลในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (ได้ทั้งตัวเลข ตัวอักษร และข้อมูลชนิดอื่นๆบางชนิด)
- ถ้าเปรียบเทียบกับสิ่งที่เราเคยได้ทดลองในคาบแล็บ ตัวแปรจะเป็นตัวอักษรภาษาอังกฤษ
- ตัวอย่างการใช้ตัวแปรในการคำนวณ

$$x = 15$$

$$y = 15$$

$$f(x, y) = x+y \quad \leftarrow \text{เมื่อมาอยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ จะถูกทำให้เรียบง่ายกว่านี้}$$

ตัวแปร (Variable)

- เมื่อนำตัวแปรมาใช้ในการเขียนโปรแกรม เราจะไม่สามารถเรียกใช้ได้แบบทันทีทันใด จะต้องมีการเกริ่นให้คอมพิวเตอร์รู้ก่อนว่าจะมีตัวแปรอะไร เก็บค่าอะไร

เช่น เราอยากเขียนโปรแกรมรับค่าจำนวนเต็ม x , y และหาผลรวม (sum)

ตัวแปร (Variable)

- เราจะทราบได้ว่าที่แน่ๆ จะต้องใช้ตัวแปร x, y และ sum ดังนั้นเราจึงต้องประกาศให้โปรแกรมรู้ตั้งแต่ก่อนจะใช้งาน
  - ต้องบอกด้วยว่าประเภทข้อมูลที่จะใช้เป็นข้อมูลประเภทใด (จำนวนเต็ม, ทศนิยม, ตัวอักษร, ฯลฯ)
- เนื่องจากโจทย์ต้องการการคำนวณเป็นจำนวนเต็ม จึงต้องประกาศเป็น **ชนิดข้อมูล** แบบ int (จะอธิบายภายหลัง)

```
int x;           // จะใช้ตัวแปร x ในรูปแบบจำนวนเต็ม
int y;           // จะใช้ตัวแปร y ในรูปแบบจำนวนเต็ม
int sum;         // จะใช้ตัวแปร sum ในรูปแบบจำนวนเต็ม
```

- แล้วจึงจะนำไปใช้ในการคำนวณ

```
sum = x + y;     // นำค่าที่คำนวณได้จากฝั่งขวามาเก็บในฝั่งซ้าย
```

ชนิดข้อมูล (Data type)

- มีหน้าที่บอกคอมพิวเตอร์ว่าตัวแปรตัวนั้นจะเก็บข้อมูลชนิดใด (จำนวนเต็ม, ทศนิยม, ตัวอักษร, ฯลฯ)
- **ทำไมจึงต้องบอก?** เพราะว่าวิธีการจัดจำข้อมูลแต่ละชนิดในหน่วยความจำของคอมพิวเตอร์ไม่เหมือนกัน
- การระบุชนิดข้อมูลให้ตรงกับความต้องการใช้งานจึงมีความสำคัญ หลายคนจะทำผิดจุดนี้เพราะกระบวนการคิดในหัวเราไม่ต้องคำนึงถึงจุดนี้มากนัก แต่คอมพิวเตอร์กลับมีความเปราะบางมาก

ชนิดข้อมูลตัวแปรแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม

1. กลุ่มพื้นฐาน (Basic Data Type) มีสี่ประเภท (1) จำนวนเต็ม (2) ทศนิยม (3) ตัวอักษร และ (4) Void
2. กลุ่มขั้นสูง (Advanced Data Type) จะมีความซับซ้อนมากขึ้น เช่น อาร์เรย์, ตัวชี้, สตริง เป็นต้น เราจะยังไม่พูดถึงในครั้งแรกนี้

ข้อมูลชนิด จำนวนเต็ม

ชนิดข้อมูล (เก็บจำนวนเต็ม)	ขนาด (Bytes)	Min	Max
int	4	-2,147,483,648	2,147,483,647
short int	2	-32,768	32,767
unsigned int	4	0	4,294,967,295
long long int (มาตรฐานใหม่)	8	-9,223,372,036,854,775,808	9,223,372,036,854,775,807

- ตัวแปรประเภท int ถูกเลือกใช้บ่อยที่สุด
- ตัวแปรประเภท int กับ signed int คือสิ่งเดียวกัน (แต่ไม่มีใครเขียนว่า signed int กันแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิด error)
- ตัวแปร short int มักถูกใช้เมื่อต้องการประหยัด memory แต่ด้วยความที่มันเก็บตัวเลขได้น้อยมาก (ยังไม่ถึงแสน) จึงต้องระมัดระวังในการใช้งาน (ปกติก็ไม่ค่อยมีใครใช้เท่าไรหรอก)
- เราสามารถประกาศตัวแปรประเภท short int ว่า short สั้นๆ เฉยๆ ก็ได้

ข้อมูลชนิด ทศนิยม

- เลขทศนิยม คือเลขที่มีจุด ไม่ว่าจะเป็น 3.5, 2.44, 12.75333, 55.5656 หรือแม้กระทั่ง 20.00
- คอมพิวเตอร์จะมีวิธีการจำเลขทศนิยม 2 แบบ คือ
  - Single Precision (ความเที่ยงเดียว)
  - Double Precision (ความเที่ยงทวิคูณ)
- ทั้งสองแบบมีแนวคิดเหมือนกัน แต่แบบ Double Precision จะมีความเที่ยงตรงมากกว่า แต่ก็ต้องแลกมาด้วยความต้องการหน่วยความจำที่มากกว่า
- **เราจะเลือกแบบไหน?** ถ้าการใช้งานทั่วไปก็แล้วแต่ความต้องการของเราว่าจะนำผลไปใช้ทำอะไร แต่ถ้าเป็นการสอบ ก็ให้เลือกแบบที่โจทย์ระบุมา (โจทย์จะบอกมาให้เพราะบางครั้งผลลัพธ์ของทั้งสองรูปแบบจะไม่เท่ากัน)

ข้อมูลชนิด ทศนิยม

ชนิดข้อมูล (เก็บทศนิยม)	ขนาด (Bytes)	Min (-)	Max (-)	Min (+)	Max (+)
float (single precision)	4	-3.4×10^{-38}	-3.4×10^{38}	3.4×10^{-38}	3.4×10^{38}
		* ความเที่ยงของเลขฐานสิบ ประมาณ 7 หลัก			
double (double precision)	8	-1.7×10^{-308}	-1.7×10^{308}	1.7×10^{-308}	1.7×10^{308}
		* ความเที่ยงของเลขฐานสิบ 15 หลัก			

- ความแตกต่างของจำนวนเต็มและทศนิยมยังเกิดขึ้นเมื่อมีการดำเนินการทางคณิตศาสตร์ด้วย เราจะเรียนเรื่องนี้โดยละเอียดในภายหลัง

ข้อมูลชนิด ตัวอักษร

- เกี่ยวข้องกับการแสดงผล มีขนาด 1 byte
- ตัวแปรชนิดตัวอักษร (char) 1 ตัวแปร สามารถเก็บตัวอักขระได้ 1 ตัวเท่านั้น ไม่ใช่ทั้งประโยค
- ต้องใช้เครื่องหมายอัฒประกาศเดี่ยวครอบตัวอักขระที่ต้องการเก็บใน char
- นักศึกษาต้องแยกประโยคทั้งสองแบบนี้ออก

`sum = x;`

`sum = 'x';`

// ผีงซ้ายคือการเก็บค่า x ไว้ในตัวแปร sum เช่น ถ้า x เป็น int เก็บค่า 15 ตัวแปร sum ก็จะมีค่า 15

// ผีงขวาคือการเก็บตัวอักขระ x เข้าไปใน sum

//ประเภทตัวแปร sum ทางผีงซ้ายและผีงขวาควรเป็นประเภทเดียวกันหรือไม่ และควรเป็นประเภทอะไรบ้าง?

ข้อมูลชนิด ตัวอักษร

- ตัวแปรชนิดตัวอักษร จริงๆแล้วเก็บอักขระเป็นรหัสตัวเลข ตามมาตรฐาน ASCII (แอสกี) ซึ่งย่อมาจาก American Standard Code for Information Interchange
- ทำไมเป็นแบบนี้? เพราะคอมพิวเตอร์จำได้แค่ตัวเลข จึงมีการสร้างรหัสแทนตัวอักษรขึ้นมา เพื่อให้คอมพิวเตอร์จำได้ เช่น 'a' แทนด้วยตัวเลข 97 และ 'b' แทนด้วยเลข 98 เป็นต้น
- เพราะแบบนี้ทำให้เราบวกลบตัวแปรชนิดตัวอักษรได้

ข้อมูลชนิด ตัวอักษร


```
#include <stdio.h>

void main(){

    char A = 'a';

    printf("%c", A);

    A = A + 1;

    printf("%c", A);

}
```

// ผลลัพธ์เป็น 'a', ตอนนี้คอมพิวเตอร์เข้าใจว่า 97
// เอา 97 ไปบวก 1 ทำให้ตอนนี้ A เก็บค่า 98 แทน
// ผลลัพธ์เป็น b, เพราะ 98 เป็นรหัสของ 'b'

//ถ้าการบวก ไม่ได้บวกเพิ่มแค่ 1 นักศึกษาคิดว่าจะเกิดอะไรขึ้น?

ข้อมูลชนิด ตัวอักษร: อักขระพิเศษ

- นอกจากอักขระ a-z และ A-Z แล้ว char ยังเก็บสัญลักษณ์และเครื่องหมายวรรคตอนด้วย
- **ตัวเลขและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ก็เก็บได้** ตรงนี้ต้องระมัดระวังเพราะถ้าเผลอนำเลขจากอักขระไปคำนวณจะให้ผลลัพธ์ผิดพลาด (เว้นแต่ว่าจงใจประยุกต์ใช้สมบัตินี้)
- ตัวอย่างอักขระพิเศษ ? ! : ; , @ \$ % ^ & * (พวกนี้ยังไม่ค่อยประหลาด)
- จะมีอักขระพิเศษบางตัวที่ไม่ใช่ตัวอักษรเสียทีเดียว แต่เหมือนเป็น mark จัดหน้าจอบอกมากกว่า

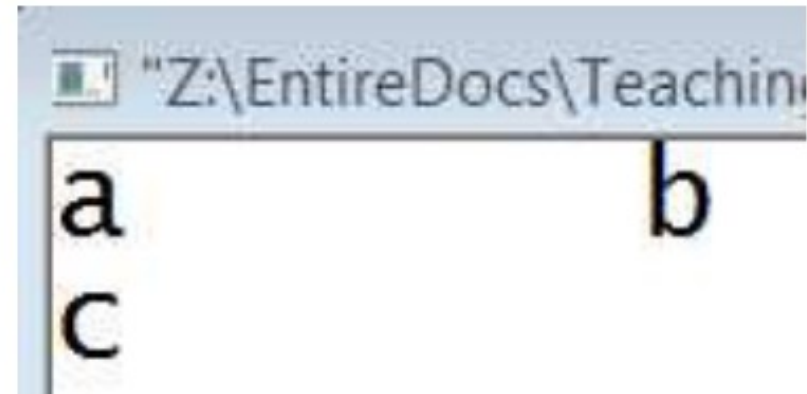
อักขระพิเศษ	ความหมาย
\n	ขึ้นบรรทัดใหม่
\t	แท็บ (Tab)
\0	สิ้นสุดข้อความ (NULL)
\a	เสียงเตือน (ไม่ได้ใช้ในห้องเรียนนี้)

ข้อมูลชนิด ตัวอักษร: อักขระพิเศษ

เช่น `printf("a\tb\nc\a");` จะพิมพ์ข้อความ

a   b

c

บนจอแล้วตามด้วยเสียงเตือนหนึ่งครั้ง

ทั้งนี้เป็นผลมาจาก a ตามด้วย Tab (\t) จากนั้นตามด้วย b และการขึ้นบรรทัดใหม่ (\n) จากนั้นตามด้วย c และปิดท้ายด้วยเสียงเตือน (\a)

ข้อมูลชนิด ตัวอักษร: อักขระหลีก (Escaped Character)

- ถ้าเราใช้ `\n` ในการขึ้นบรรทัดใหม่ไปแล้ว ถ้าเราอยากพิมพ์ทั้ง `\` และ `n` ติดกันออกทางจอภาพจริงๆ จะทำได้หรือไม่? **ทำได้**
- เราต้องใช้ **อักขระหลีก** สำหรับตัวอักษรที่มีหลายหน้าที่ในภาษา C

อักขระหลีก	ความหมาย
<code>\\</code>	เครื่องหมาย <code>\</code>
<code>\'</code>	เครื่องหมาย <code>'</code>
<code>\"</code>	เครื่องหมาย <code>"</code>

```
printf("\\n");
```

// ผลลัพธ์ที่ได้ คือ `\n` ตามที่ตั้งใจ

ข้อมูลชนิด ตัวอักษร: สายอักขระ

- ตัวอักษรตัวเดียว ยังไม่เพียงพอที่จะสื่อสารอะไรได้
- แต่ถ้าเราประกอบตัวอักษรหลาย ๆ ตัวเข้าด้วยกันเป็นคำ หรือประโยคก็จะสื่อสารได้
- ข้อมูลที่เก็บอักขระเป็นสาย (หลายตัว) เรียกว่า string (เป็นตัวแปรข้อมูลชั้นสูง)
- ข้อมูล string จะใช้สัญลักษณ์ “ ” ครอบสายอักขระทั้งหมดเอาไว้ (ต่างจาก char)
- คำสั่งแสดงข้อความออกทางจอภาพ รองรับแค่ข้อมูล string เช่น

```
printf("Welcome to Silpakorn");    //สังเกตว่าใช้ “ ” (double quote)
```

- แม้ว่าจะพิมพ์ตัวอักษรโดดเพียงตัวเดียวด้วยคำสั่ง printf แต่ก็ต้องใช้ “ ” เพราะ printf รองรับแค่ข้อมูล string (อักขระตัวเดียวก็สามารถมองให้เป็น string ได้)

```
printf("a");
```

ข้อมูลชนิด void (ว่างเปล่า; ไม่ระบุชนิดข้อมูล)

- มักใช้ในจุดเริ่มต้นของโปรแกรม (main)

```
#include <stdio.h>
```

```
void main(){
```

```
// ...
```

```
}
```

การประกาศตัวแปร: พื้นฐาน

- เรา รู้จักชนิดตัวแปรไปหลายชนิดแล้ว ทั้งจำนวนเต็ม ทศนิยม และตัวอักษร
- ในการประกาศตัวแปร เราจะระบุชนิดตัวแปรก่อน เว้นวรรคแล้วตามด้วยชื่อตัวแปร

ชนิดตัวแปร ชื่อตัวแปร;   เช่น

- ต้องการประกาศตัวแปร ประเภทจำนวนเต็ม ชื่อ x

```
int x;                      //อย่าลืม ;
```

- ลองประกาศตัวแปร
  - ประเภททศนิยม Double Precision ชื่อ silpa
  - ประเภทจำนวนเต็ม เก็บค่า ในช่วง -1 ถึง 3000 ล้าน ชื่อ very_big
  - ประเภทจำนวนเต็ม เก็บค่า ในช่วง 100 ถึง 3000 ล้าน ชื่อ still_big

การประกาศตัวแปร: ยุบรวม

- ถ้าเป็นตัวแปรประเภทเดียวกันหลายตัว เช่น

```
int x;
```

```
int y;
```

```
int sum;
```

- เราสามารถยุบรวมให้สั้นลงด้วยเครื่องหมาย , ได้ ดังนี้

```
int x, y, sum;
```

ลองประกาศตัวแปรเก็บเลขทศนิยมแบบ single precision ชื่ออะไรก็ได้ จำนวน 5 ตัว

การประกาศตัวแปร: กำหนดค่าเริ่มต้น

- สามารถกำหนดค่าให้ตัวแปรเลยก็ได้

```
int x = 5;
```

```
int y = 10;
```

```
float m = 25.5;
```

```
char A = 'a';
```

```
int sum = 2, div = 5;
```

- ให้คิดเสมอว่า เครื่องหมายเท่ากับ จะนำค่าทางขวาไปแทนในตัวแปรทางซ้าย ดังนั้นจะทำแบบนี้ไม่ได้

```
int 5 = x; //แบบนี้เป็นการเก็บค่า x ลงในเลข 5 ซึ่งทำไม่ได้
```

การประกาศตัวแปร: กำหนดค่าเริ่มต้น

- ลองคิดเล่นๆ

```
int x = 10, y = 5;
```

```
x=y;
```

- ณ จุดนี้ค่าของ x เป็นเท่าไร และ y เป็นเท่าไร?

การประกาศตัวแปร: การตั้งชื่อ

- ชื่อตัวแปรมีของปนกันได้อยู่สามอย่างคือ (1) ตัวอักษรภาษาอังกฤษ, (2) ตัวเลข และ (3) เครื่องหมาย underscore (เครื่องหมาย `_`) เช่น
  - `int s_service`; เป็นการประกาศตัวแปรประเภทจำนวนเต็ม ชื่อ `s_service`
  - `float p_value`; เป็นการประกาศตัวแปรประเภททศนิยม ชื่อ `p_value`
- ตัวแปรขึ้นต้นด้วยตัวเลขไม่ได้
  - `int 1s_int`; ไม่สามารถตั้งชื่อนี้ได้
- ตัวแปรขึ้นต้นด้วยเครื่องหมาย underscore ก็ได้
  - `double _coef`; เป็นการประกาศตัวแปรประเภททศนิยม ชื่อ `_coef`
- ห้ามตั้งชื่อตัวแปรซ้ำกันในเขตพื้นที่เดียวกัน แม้ว่าจะเป็นข้อมูลคนละชนิดก็ไม่สามารถทำได้

การประกาศตัวแปร: การตั้งชื่อ

- ตัวพิมพ์เล็กใหญ่มีความสำคัญ เพราะภาษา C จะมองตัวอักษรเป็นคนละตัว
- แม้ว่าจะเป็นอย่างนั้นก็อย่าพยายามตั้งชื่อตัวแปรเดียวกันแต่ต่างแค่พิมพ์เล็กใหญ่ เพราะเป็นการเพิ่มความสับสนให้ตัวเอง

int, INT, iNT, InT ถือว่าเป็นคนละความหมายกันทั้งหมด

int x; int X; สามารถทำได้ คอมไพล์ผ่านได้

- ผู้เริ่มเรียนมักสับสนกับเรื่องตัวเล็กตัวใหญ่ของชื่อตัวแปร ทำให้โปรแกรม คอมไพล์ไม่ผ่าน เช่น ตอนประกาศ เขียนว่า int Number; แต่พอเอาไปใช้ ไปเขียนว่า number = 5; แบบนี้จะใช้ไม่ได้ คอมไพล์ไม่ผ่าน

การประกาศตัวแปร: จำเป็นจะต้องประกาศตัวแปรทุกครั้ง?

- **ไม่จำเป็น** ในกรณีที่เรารู้ตัวเลขที่แน่นอนตั้งแต่ตอนเขียนโปรแกรม เราสามารถระบุตัวเลขลงไปใน
การคำนวณได้เลย
- เช่น ในตัวอย่างเราเขียนว่า `int sum = x + y`; ถ้าเรารู้ค่า `x` และ `y` ตั้งแต่ตอนเริ่มเขียนโปรแกรม
เราสามารถเขียนว่า `int sum = 5 + 7`; ไปเลยก็ได้
- ถึงไม่จำเป็นแต่บางทีก็ควรใช้ เพราะค่าคงที่บางอย่างใช้บ่อยและเขียนยาก เช่น ค่า `pi = 3.14159265` ถ้าหากเราจะเขียนเลขนี้ทุกครั้ง โค้ดเราจะดูยุ่งเหยิงและเสี่ยงที่จะพิมพ์ผิดไปเป็นค่า
อื่นได้ (ถ้าจะแก้ค่าก็แก้ทีเดียว)
- การประกาศตัวแปรจะ**จำเป็น** ในกรณีที่มีการรับข้อมูลจากผู้ใช้ เราต้องส่งตัวแปรไปรับค่าจากผู้
ใช้ มา ความจำเป็นนี้เกิดขึ้นเพราะเราไม่ทราบค่าของตัวเลขจนกว่าผู้ใช้งานจะระบุมาในภายหลัง

สรุปพื้นฐานตัวแปร

- เราอ้างถึงตัวแปรที่ประกาศไว้ก่อนหน้าได้ แต่จะอ้างถึงตัวแปรก่อนการประกาศไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นการอ่านค่าหรือบันทึกค่าตัวแปร เช่น

```
void main() {  
    int x;  
    x = 7;  
}
```

→ แบบนี้ใช้ได้ เพราะเราอ้างถึง x หลังประกาศตัวแปร

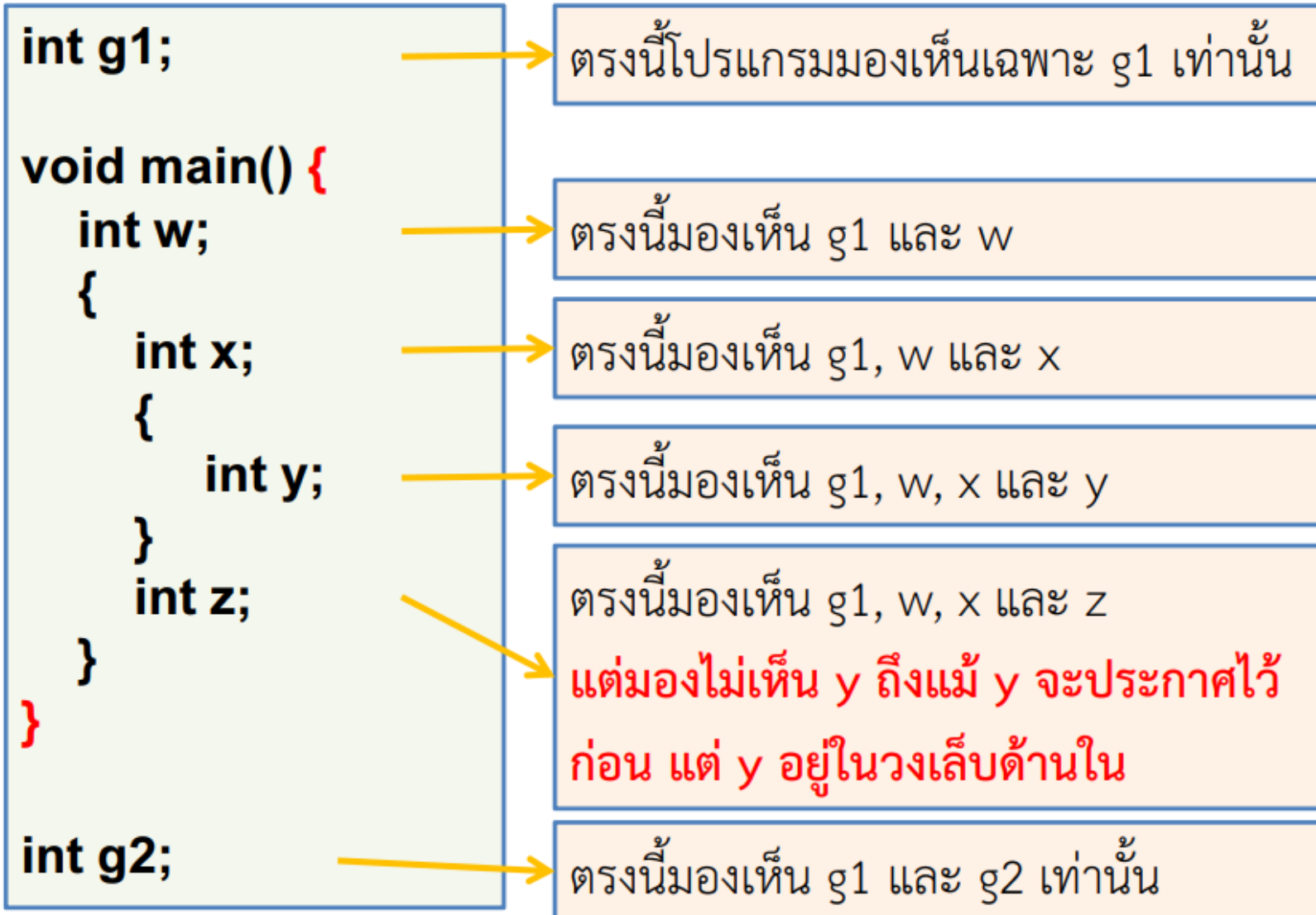
```
void main() {  
    x = 7;  
    int x;  
}
```

→ แบบนี้ใช้ไม่ได้ เพราะเราอ้างถึง x ก่อนการประกาศตัวแปร

ขอบเขตการมองเห็นตัวแปร (Variable scope)

- ตัวแปรที่ประกาศไว้ในวงเล็บปีกกา เรียกว่าตัวแปรเฉพาะที่ (local variable)
  - ตัวแปรที่ประกาศไว้นอกวงเล็บปีกกาเรียกว่าตัวแปร ครอบคลุม (global variable)
1. โปรแกรมจะมองเห็นตัวแปรภายหลังการประกาศแล้วเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นแบบ Local หรือ Global
  2. โปรแกรมจะมองเห็นตัวแปรแบบ Local ภายในบริเวณวงเล็บปีกกาเดียวกัน และ วงเล็บปีกกาที่ซ้อนอยู่ข้างใน (จะซ้อนอยู่กี่ชั้นก็มองเห็นหมด) แต่ก็มองเห็นหลังการประกาศตัวแปรแล้วเท่านั้น (กฎข้อที่ 1 สำคัญที่สุด)
  3. โปรแกรมจะมองเห็นตัวแปรแบบ Global ภายในวงเล็บปีกกาทุกอันที่ตามหลังการประกาศตัวแปร Global นั้น

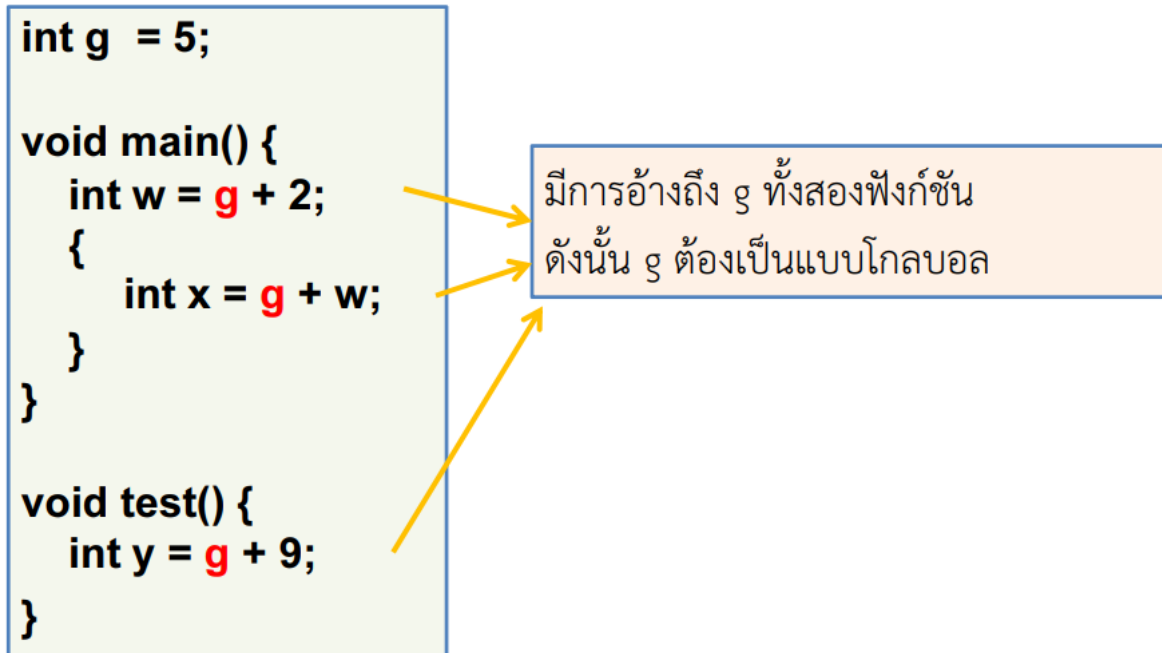
ขอบเขตการมองเห็นตัวแปร (Variable scope)

ขอบเขตการมองเห็นตัวแปร (Variable scope)

จะประกาศตัวแปรนอก main ทำไม แตกต่างจากใน main อย่างไร?

คำตอบคือในอนาคตเราจะได้เขียนโปรแกรมออกไปจนถึงนอกฟังก์ชัน main เลย แต่ตอนนี้ยังก่อน


```
void main() {  
    int w = 5;  
    {  
        int x = w + 3;  
        printf("%d\n", x);  
    }  
    {  
        int x = w + 5;  
        printf("%d\n", x);  
    }  
}
```

- การใช้ปีกการแยงงานทำให้เราสามารถจัดการโค้ดได้ง่ายขึ้น
- สามารถจัดสรรตัวแปรที่เหมาะสมกับงานแต่ละส่วนได้ เพราะตัวแปรจะไม่ไปปะปนกับตัวแปรที่อยู่ด้านนอก
- สังเกตว่าในตัวอย่างมีการใช้ตัวแปร x ซ้ำกันได้ อย่างไม่มีปัญหา เพราะ x ในแต่ละบล็อกก็ทำหน้าที่ของตัวเอง

ปีกกาแยงงาน: การซำกัันของชื่อตัวแปรต่างบล็อก

- ถึงแม้เราจะมีกฎการตั้งชื่อตัวแปรว่าห้ามซำกััน แต่แท้จริงแล้วกฎนั้นจะจงกับตัวแปรภายในบล็อกเดียวกันเท่านั้น
- ตัวแปรที่อยู่**คนละบล็อก**กันชื่อซำกัันได้ นี่เป็นเหตุผลว่าการแบ่งบล็อก (หรือฟังก์ชัน) ทำให้เราสามารถแบ่ง โปรแกรมเป็นส่วน ๆ ที่อิสระจากกันได้ ทำให้เราไม่ต้องกังวลว่าการเขียนในที่หนึ่งจะไปกระทบกับอีกที่หนึ่ง
- แม้แต่บล็อกที่ซ้อนเข้าไปก็มีชื่อตัวแปรที่ซำกัันได้ ในกรณีนี้ตัวแปรที่ประกาศไว้ล่าสุดจะมีลำดับความสำคัญสูงกว่า ดังตัวอย่าง

ปีกกาแยงงาน: การซ้ำกันของชื่อตัวแปรต่างบล็อก

```
void main() {  
    int x = 5;  
    int w = 2;  
  
    {  
        int x = w + 1;  
        printf("%d %d\n", x, w);  
    }  
  
    printf("%d %d\n", x, w);  
}
```

มีชื่อ x ซ้ำได้ แม้ว่าจะเป็นบล็อกที่ซ้อนกันก็ตาม

x ตรงนี้เป็นไปตามที่ประกาศล่าสุดที่โปรแกรมมองเห็น มีค่าเท่ากับ 3

x ตรงนี้ก็จะเป็นไปตามที่ประกาศล่าสุดที่โปรแกรมมองเห็น มีค่าเท่ากับ 5

ผลลัพธ์ที่พิมพ์ออกมาคือ 3 2

5 2

แบบฝึกหัด (1)

จงหาผลลัพธ์ของโปรแกรม

```
void main() {  
    int x = 5;  
    int w = 2;  
    {  
        w = x + 1;  
        int x = w + 1;  
        printf("%d %d\n", x, w); x = x - 1;  
    }  
    printf("%d %d\n", x, w);  
}
```

แบบฝึกหัด (2)

ตรงไหนอ้างอิงถึงตัวแปรผิด

```
int g1 = 1;
void main() {
    int x = 5;
    int w = g1 + g2;
    {
        y = x + 1;
        int y;
        int x = w + g1;
    }
}
int g2;
```

Memory Constance

- Memory Constance คือค่าที่เราสั่งให้เครื่องจำไว้ และไม่ให้เปลี่ยนค่าเป็นอันขาด
- ก่อนหน้านี้เราให้ตัวแปรเปลี่ยนค่าได้ เช่น

```
int x = w + 1;    //ประกาศตัวแปรประเภทจำนวนเต็ม ชื่อ x
x = x - 1;        // เปลี่ยนค่า x โดยให้ลดลงจากเดิม 1
```

- แต่ในบางครั้งเราไม่ต้องการให้มีการเปลี่ยนค่า เพราะตัวแปรบางอย่างควรเป็นค่าคงที่ตลอด เพื่อป้องกันการเปลี่ยนค่าพวกนี้โดยบังเอิญ เราจึงมีการใช้คำพิเศษ **const** เพื่อบังคับให้คอมไพเลอร์ป้องกันการแก้ค่าพวกนี้ เช่น

```
const double PI = 3.1415926535;
```

Memory Constance


```
#include<stdio.h>
```

```
void main() {
```

```
    const double PI = 3.1415926535;
```

```
    double radius = 1.5;
```

```
    double circle_area = PI * radius * radius;
```

```
    radius = radius + 1;
```

```
    PI = PI + 1;           //จะ Compile error เพราะมีการเปลี่ยนค่า constant
```

```
    circle_area = PI * radius * radius;
```

```
}
```

การแสดงผลขั้นพื้นฐาน

- เราได้แอบใช้คำสั่งสำหรับแสดงผลออกทางจอภาพหลายครั้งแล้ว แต่ยังไม่ได้พูดถึงรายละเอียด
- ถ้าจำกันได้ คำสั่งนั้นคือ **printf**
- **printf** เป็นคำสั่งสำหรับแสดงผลออกทางจอภาพ (ใช้บ่อยมากในวิชานี้)
- เราสามารถพิมพ์ข้อความ (string) ออกทางจอภาพได้ โดยใส่ไว้ในวงเล็บหลัง **printf**

```
printf("Hello World");
```

```
printf("Silpakorn");
```

```
printf("My name is Jeff");
```

การแสดงผลขั้นพื้นฐาน: แสดงค่าจากตัวแปร

- บางครั้งข้อความของเราไม่ได้ตายตัว เพราะต้องมีการเปลี่ยนแปลงค่าตามตัวแปร
- ตัวอย่างเช่นการบอกว่า ผลบวกของ x และ y คือเท่าไร
- เราจะส่งตัวแปรเข้าไปในข้อความด้วยสัญลักษณ์พิเศษ โดยใส่ตัวแปรลงทางด้านหลังข้อความ และใส่สัญลักษณ์พิเศษเข้าไปในประโยค ณ ตำแหน่งที่อยากใส่ค่านั้นเข้าไป

```
sum = x+y;
```

```
printf(“%d”, sum);
```

- ในที่นี้สัญลักษณ์พิเศษคือ `%d` เพราะต้องการพิมพ์จำนวนเต็ม (แต่ละประเภทจะไม่เหมือนกัน)
- ถ้าผลลัพธ์ของข้อนี้เป็น 15 (หมายถึง `sum = 15`) ผลลัพธ์ก็จะออกมาเป็น 15

การแสดงผลขั้นพื้นฐาน: แสดงค่าจากตัวแปร

```
sum = x+y;
```

```
printf("The Final value is %d.", sum);
```

- ถ้าผลลัพธ์ของข้อนี้เป็น 15 (หมายถึง $sum = 15$) ผลลัพธ์ก็จะออกมาเป็น

“The Final value is 15.”

- จะใส่มากกว่า 1 ตัวก็ได้ ผลก็คือตัวแปรข้างหลังจะแทรกเข้าสู่สัญลักษณ์พิเศษตามลำดับ

```
int x = 5, y = 12;
```

```
sum = x+y;
```

```
printf("The summation of %d and %d is %d.", x, y, sum);
```

- ผลจะได้ว่า

“The summation of 5 and 12 is 17.”

การแสดงผลขั้นพื้นฐาน: แสดงค่าจากตัวแปร

ชนิดของตัวแปรกับสัญลักษณ์พิเศษ

สัญลักษณ์พิเศษที่ใช้แทรกค่าของตัวแปรจะเปลี่ยนไปตามประเภทของข้อมูล

- จำนวนเต็ม (int) ใช้ %d
- ทศนิยม (float & double) ใช้ %f
- ตัวอักษร (char) ใช้ %c
- และยังมีตัวแปรและเทคนิคอื่นๆ อีก จะค่อยๆ เรียนรู้กันไปทีละน้อย

การแสดงผลขั้นพื้นฐาน: แสดงข้อความผสมอักขระพิเศษ

อักขระพิเศษในที่นี้คืออักขระที่ขึ้นด้วยเครื่องหมาย \ เช่น \n, \t เป็นต้น

- ในการแสดงผล ก็สามารถนำอักขระเหล่านี้ใส่ลงในข้อความตรงๆ ได้เลย เช่น

```
printf("The World.\nis mine");
```

จะได้ผลลัพธ์ดังนี้

The World

is mine

- หมายเหตุตัวใดๆว่า \n ใช้บ่อยมาก

การแสดงผลขั้นพื้นฐาน: แสดงข้อความผสมอักขระพิเศษ

ทำไม \n จึงถูกใช้บ่อย?

- นักศึกษาคิดว่าผลจากการพิมพ์ข้อความเหล่านี้จะเป็นอย่างไร

```
printf("The World is mine.");
```

```
printf("I am Groot");
```

```
printf("Hello world, again.");
```

```
printf("The result is %f", x_float);
```

```
//สมมติ x_float = 3.01
```

การแสดงผลขั้นพื้นฐาน: แสดงข้อความผสมอักขระพิเศษ

ทำไม \n จึงถูกใช้บ่อย?

- นักศึกษาคิดว่าผลจากการพิมพ์ข้อความเหล่านี้จะเป็นอย่างไร

```
printf("The World is mine.");
```

```
printf("I am Groot");
```

```
printf("Hello world, again.");
```

```
printf("The result is %f", x_float); //สมมติ x_float = 3.01
```

ผลคือ

The World is mine.I am GrootHello World, again.The result is 3.01

สังเกตว่าสิ่งพิมพ์ไปแค่ไหนก็ได้แค่นั้นจริง ๆ ถ้าไม่สั่งให้ขึ้นบรรทัดใหม่ โปรแกรมก็จะไม่ขึ้นให้

การแสดงผลขั้นพื้นฐาน: แสดงข้อความผสมอักขระพิเศษ

ทำไม \n จึงถูกใช้บ่อย?

- นักศึกษาคิดว่าผลจากการพิมพ์ข้อความเหล่านี้จะเป็นอย่างไร?

```
printf("The World is mine.\n");
```

```
printf("I am Groot\n");
```

```
printf("Hello world, again.\n");
```

```
printf("The result is %f", x_float);
```

```
//สมมติ x_float = 3.01
```

ผลคือ

การแสดงผลขั้นพื้นฐาน: แสดงข้อความผสมอักขระพิเศษ

The World is mine.

I am Groot

Hello World, again.

The result is 3.01

การแสดงผลขั้นพื้นฐาน: แสดงข้อความผสมอักขระพิเศษ

- นักศึกษาคิดว่าผลจากการพิมพ์ข้อความเหล่านี้จะเป็นอย่างไร?

```
printf("The World is mine.\nI am Groot\nHello world, again.\nThe result is %f" , x_float);
```

//สมมติ $x\_float = 3.01$

ผลคือ?

การแสดงผลขั้นพื้นฐาน: ตัวอย่างลองทำ

ตัวอย่าง : จงพิมพ์ตัวแปรที่แทนคู่ลำดับสองคู่ หนึ่งคู่ต่อบรรทัด โดยมีตัวแปร
ชื่อ x1, y1, x2, และ y2 ซึ่งเป็นจำนวนเต็ม ให้มีผลลัพธ์ในรูปแบบ

(x1, y1)

(x2, y2)

โค้ด : แบบม้วนเดียวจบ

```
printf("(%d, %d)\n(%d, %d)", x1, y1, x2, y2);
```

โค้ด : แบบอ่านง่าย

```
printf("(%d, %d)\n", x1, y1);
```

```
printf("(%d, %d)", x2, y2);
```


สรุป

- ความสัมพันธ์ของฟลอชาร์ต ซูโดโค้ด และภาษาคอมพิวเตอร์
- ภาษาซีกับการเขียนโปรแกรม
- การเริ่มต้นและจบโปรแกรม (stdio.h/void main)
- ตัวแปร (จำนวนเต็ม, ทศนิยม, อักขระ/วิธีการประกาศ/ตั้งชื่อ/Block)
- ค่าคงที่ในภาษาซี (const)
- การแสดงผลอย่างง่าย (printf/ สัญลักษณ์พิเศษ %d, %f, %c/ การขึ้นบรรทัดใหม่ด้วย \n)

การแสดงผลขั้นพื้นฐาน: ตัวอย่างลองทำ

จงหาคำตอบว่าโปรแกรมจะพิมพ์อะไรออกมาทางจอภาพ

```
int i = 1;
int j = 2;
void main() {
    int x = 3;
    int y = 4;

    printf(" (%d, %d)", y, y);
    printf("%d %d\n", i, j);
    printf("%d%d%d%d", i, j, x, y);
}
```

คำแนะนำ : ระวังการเว้นวรรคและขึ้นบรรทัดใหม่ในคำตอบ

การแสดงผลขั้นพื้นฐาน: ตัวอย่างลองทำ

จงหาคำตอบว่าโปรแกรมจะพิมพ์อะไรออกมาทางจอภาพ

```
void main() {  
    int w = 5; int x = 3; int y = 2;  
    {  
        int x = w + 3;  
        printf("%d\n", x);  
        {  
            int x = w + y;  
            printf("%d\n", x);  
            w = w - 1; x = x - 1;  
        }  
        printf("(%d, %d)", w, x);  
    }  
    printf("(%d, %d)", w, x);  
}
```

การแสดงผลขั้นพื้นฐาน: ตัวอย่างลองทำ

ตรงไหนบ้างที่มีการอ้างอิงตัวแปรที่ผิดไป (มี 3 ตำแหน่ง หาให้ครบด้วย)

```
int g1 = 1;
void main() {
    int x = 5;
    int w = g1 + g2;

    {
        y = x + 1;
        int y;
        int x = w + g1;
    }
    printf("%d %d\n", x, y);
}
int g2;
```

Note

